

הפליטים היהודים ובחוכם מאות רבבות של תלמידי ייבות קלצק, קצניץ ראדין לובלין ליובאוויץ ו"מיר" ועוד.

סיפור תלאותיהם החל, כאשר אלפי הפליטים ברחו מפולין לליטא בסתיו 1939, ועתה עשו כל שביכולתם להימלט מליטא, שהייתה נתונה בצבת בין גרמניה וברית המועצות. ועצמאותה עמדה

בספק עקב הקרבות הקרבים והולכים.

יום אחד ביקרו שני תלמידי ישיבת יוצאי הולנד בקונסוליה ההולנדית בקובנה, ולהפתעתם נוכחי לדעת כי לכניסה לאיי קורטאו שהיו נתונים עדיין לשלטונה של ממלכת הולנד בגולה, אין צורך להצטייד באשרה. משנודע הדבר לראשי הפליטים, הם החליטו לנצל את הזדמנות זו

בכדי להשיג אשרה מעבר, דרך המדינות שיש לעבור בכדי להגיע לאיי קורטאו, אך השלטונות הסוייסיים התנו את הסכמתם למעבר הפליטים דרך ארצם באשרה מעבר מפאניו, מאחר שהם חששו שאלפי הפליטים ישארו תקועים בטטחם, עקב סירובו אפשרי של יפאן לאפשר את המעבר בתחומה,

ראשי הפליטים פנו את קונסול יפאן סמפו סוגיהארה וביקשו אשרה מעבר יפאנית כדי להגיע לקורטאו. סוגיהארה פנה לממשלתו בשאלה "האם מותר להעניק ויזה ליהודים?" הוא קבל תשובה

שלילית, הוא פנה פעם שניה ופעם שלישית בטאלה זו אך לא נענה. ואז הוא החליט על דעת עצמו לפעול על דעת עצמו וכך הוא כותב בהחלטתו זו: "בערך ב-10 באוגוסט החלטתי שאין טעם להמשיך

במטא ומתן עם טוקיו, וב-41 באוגוסט החלטתי על דעת עצמי ועל אחריותי המלאה להלק אשרות מעבר יפניות לפליטים היהודים, מבלי לשים לב לכך אם ברשותו של פלוני או אלמוני ישנם

המסמכים הדרושים או לא" (מתוך תזכיר הפרק 0 זבריק מס 2861)

משרד החוץ היפאני ורב החובל של אניה יפאנית מעבירה פליטים מנמל ולאדינווטטוק שבחוף המזרחי של ברית המועצות ליפן, דרשו במבקרים מטוגיהארה להפסיק מיד את העניקה האשרות

לפליטים. "אך אני התעלמתי לחלוטין מן המבדקים האלה, העלתי אך ורק מתוך אהבת האדם ורגש החומניות, לא היה לי ספק שבבוא הזמן יפטרו אותי במשרד החוץ" ציין סוגיהארה.

סוגיהארה ומזכירו החלו להחתיים במרץ את אלפי הרוסיזות, בשלב מסויים של עבודתם כשראה סוגיהארה את המספר הגדול של האשרות הנערמות על שלהנו ומתכות להחמתמן, הוא אמר למזכירו

שיתן הוותמת נוספת לנציג בני הישיבות אברך בשם צופניק וצופניק שהחתיים את האשרות במרץ טי סייע במו ידיו ליפנים במלאכת הקודש ובהצלחת היהודים.

כ-3.500 אשרות העניק סוגיהארה במסך כהודש לפליטים היהודים מפולין. גם בפעם/ בשעה שעמד והמתין בתחנת הרכבת לרכבת שעמדה להסיעו לגרמניה, לאחר סגירת הקונסוליה, המשיך

להחתיים ולהנפיק אשרות קלצק מעבר לפליטים אלפי פליטים שהצליחו הודות לסוגיהארה לחמוק מליטא ניצלו מאחר שהקדימו לעזוב טרם פלישת הגרמנים לשטחי ברית המועצות ביוני 1941, הם

הגיעו בסופו של דבר ליפן. חלקם המשיכו לשאנהיי (סין) ומשם המשיכו בדרכים עקלקלות לארצות הברית, קנדה וישראל. עם תום המלחמה הוא אכן פוטר משירותו במשרד החוץ, מבלי שנמסרה לו

סיבת הפיטורין, אם כי נרמז לו שהסיבה הנה הריגתה שעשה בעניין הפליטים היהודים. על מניעו מניעו לפעולות ההצלחה הוא סיפר לעתונאי היפני קאג"ימה כתב העתון "סנקא" שימבון" היפני

וכה אמר: במשך שני ליתות לא ישנתי לא יכולתי לעצום עין, חשבתי לעצמי, שבתור קונסול מותר לי להוציא ויזות מעבר (ברטיון אחר הוא מכנה אותן ויזות חיים-אם כי לא ויזות כניסה-

ואינני יכול להרשות לאנשים אלה למות, אנשים שבאו לבקש את עזרתי שהמורה ניצב לנגד עיני-

הם, מה שלא יהיה העונש שיוטל עלי, עלי לפעול לפי מצפוני, והחלתי להניק ויזות"

חטיד אומות העולם סמפו סוגיהארה זכה לחצבת עם ישראל בשעה שביקר בישראל לפי מספר שנים הוא האך קעולמו בתודע יולי 1936.

ועשטיו נסג ר המעגל היסטוריון אמריקאי גילה את המסמך ובו שנות 1944 היהודים שניצלו בזכותו של סוגיהארה, מי שמודמן פעם לשכונת בית ישראל בירושלים קרואה את ישיבת מיר על אף תלמידיה המתנוססת לתפארה כאשר ~~אף~~ תלמידיהם שוקדים בה על תלמודם בדיוק כפי שהיה בישיבת מיר בפולין-ליטא יודע שהנצחה טובה מזו סוגיהארה לא צריך... .

ואם נודמם לו לעסוק בספורו של המופלש של סוגיהארה הדיפלומאט היפאני זכרונו לברכה חטיד אומות העולם הוקא בימים לא רחוקים מיום הכיפורים מן הדין להזכיר פרשיות הלכ-תיות שנולדה בעקבות מעשה ההצלה של תלמידי ישיבת מיר.

היה זה בימים שלפני יום הכיפורים תש"כ, כהמישים מתלמידי ישיבת מיר הגיעו מצויידיים בארצות של סוגיהארה לשנתיי בדרכם לקנדה, אך נאקעו בה למספר שנים בעקבות ההתלקחות המלחמה בין ארצות הברית ויפן.

אז עלה בלוא חריפותה שאלת "קו התאריך" האם מכיון שהעובר את קו התאריך הבינלאומי מוסיף יום- באיזה יום עליהם לצום? הפליטים הריצו מכתבים לדגולי הפוסקים בארץ ישראל וביקשו שיוורו להם כעצד לנהוג.

נחלקו הדיעות בעון פוסקי אותו הדור, הרב איזר זלמן מלצר ז"ל הורה שמי ~~אף~~ שיש בכוח יבון יומיים, וכי שהוא הלש יאכל פחות מכשיעור, אולם בעל החזון איש הרב אברהם ישעיה קרליץ ז"ל אמר שאסור להם לצום ביום שאנו צמים שהרי אצלם הוא חשיעי ומצוה לאכול בתשיעי כמו שנאמר האכול בתשיעי כאילו צם בעשירי.

הפליטים קבלו את ההשובות המנוגדות, חלקם קבלו את פסק החזון איש וחלקם צייצו לרב איזר זלמן מלצר וצמו במשך שתי יממות... .